

دیرستان البرز

در آئینه قانون مدارس ماندگار

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، نظام برنامه‌ریزی کشور، ریل‌گذاری متفاوتی را تجربه نموده است در سالیان اخیر متأثر از تجربیات گذشته و تأکیدات مقام معظم رهبری به دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت، تلاش برای ایجاد ساختار منسجم و کارآمد در دستور کار وزارت آموزش و پرورش قرار داشته است. برآیند همه این تلاش‌ها تدوین سند تحول بنیادین وزارت آموزش و پرورش است که به تعبیری نقشه راه نظام تعلیم و تربیت کشور به شمار می‌آید.

یکی از مباحث بسیار مهم در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، گشایش درب‌های مشارکت با پست‌وانه‌های قوی برای نقش‌آفرینی نظام اجتماعی در عرصه‌های تعلیم و تربیت است، بحث مدارس هیأت امنایی و مرحله تکمیلی آن مدارس ماندگار درگاهی است برای تسهیل روند مشارکت به مفهوم واقعی آن. موفقیت دبیرستان ماندگار البرز در عرصه آموزشی و تربیتی اولین مولود مبارک این نگاه حکیمانه و هوشمندانه است.

در اثر پیش‌رو با عنوان **مدارس ماندگار در آئینه قانون** به نقش و اهمیت هیأت امناء در این مدارس نزد قانون‌گذار و در رأس آن شورای عالی آموزش و پرورش به اختصار اشاره شده است، مطالعه دقیق و کاربست آن به کلیدی دست‌اندرکاران عرصه‌های تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری این مدارس که بناست به عنوان الگوی اسلامی / ایرانی و انقلابی نقش‌آفرینی نمایند توصیه می‌شود.

در پایان لازم می‌دانم از اعضای محترم شورای برنامه‌ریزی و کیفیت‌بخشی دبیرستان ماندگار البرز به خصوص برادر ارجمند جناب آقای سید عبدالله محبی (مشاور فرهنگی) که در نگارش این اثر ارزشمند تلاش مضاعف داشته‌اند قدردانی نمایم، کما فی‌السابق از نظرات ارشادی و اصلاحی همه عزیزان استقبال خواهیم کرد.

محمد محمدی

رئیس دبیرستان ماندگار البرز

پیشینه قانونی مدارس ماندگار :

شورای عالی آموزش و پرورش به عنوان بالاترین مرجع سیاست گذاری در آموزش و پرورش با هدف پاسداشت از زحمات و تلاش های مؤسسات نهادهای آموزشی و تربیتی در گذشته و همچنین احیاء، هدایت و الگوسازی برای سایر مدارس در جلسه شماره ۷۲۵ تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۸ به منظور حفظ و استمرار فعالیت آن دسته از مدارسی که از قدمت بالای ۵۰ سال و سوابق درخشان علمی آموزشی و فرهنگی برخوردار و در سطح ملی یا استانی دارای حسن شهرت اند الحاق برخی از موارد به آئین نامه گسترش مشارکتهای مردمی^۱ (موضوع هفتصد و ششمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۸۳/۳/۱۹) با راه اندازی مدارس ماندگار ترکیب و اعضای هیأت امناء و اختیارات مدارس یاد شده را به تصویب رساند.

اعضای هیأت امنای مدارس ماندگار :

- ۱- مدیر مدرسه (دبیر هیأت امناء)
- ۲- نماینده معلمان
- ۳- رئیس انجمن اولیا و مربیان و یک نفر از اولیای دانش آموزان به انتخاب انجمن
- ۴- رئیس شورای آموزش و پرورش استان یا نماینده ثابت ایشان
- ۵- مدیر کل آموزش و پرورش استان یا نماینده ثابت ایشان
- ۶- مدیر آموزش و پرورش شهرستان / منطقه

۱- برابر مصوبه جلسه شماره ۷۸۸ تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱ عنوان آئین نامه به آئین نامه توسعه مشارکتهای مردمی به شیوه هیأت امنایی در مدارس تغییر نام یافته است.

پیشینه قانونی مدارس ماندگار :

شورای عالی آموزش و پرورش به عنوان بالاترین مرجع سیاست گذاری در آموزش و پرورش با هدف پاسداشت از زحمات و تلاش های مؤسسان نهادهای آموزشی و تربیتی در گذشته و همچنین احیاء، هدایت و الگوسازی برای سایر مدارس در جلسه شماره ۷۲۵ تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۸ به منظور حفظ و استمرار فعالیت آن دسته از مدارس که از قدمت بالای ۵۰ سال و سوابق درخشان علمی آموزشی و فرهنگی برخوردار و در سطح ملی یا استانی دارای حسن شهرت اند الحاق برخی از موارد به آئین نامه گسترش مشارکت های مردمی^۱ (موضوع هفتصد و ششمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۸۳/۳/۱۹) با راه اندازی مدارس ماندگار ترکیب و اعضای هیأت امناء و اختیارات مدارس یاد شده را به تصویب رساند.

اعضای هیأت امنای مدارس ماندگار :

- ۱- مدیر مدرسه (دبیر هیأت امناء)
- ۲- نماینده معلمان
- ۳- رئیس انجمن اولیا و مربیان و یک نفر از اولیای دانش آموزان به انتخاب انجمن
- ۴- رئیس شورای آموزش و پرورش استان یا نماینده ثابت ایشان
- ۵- مدیر کل آموزش و پرورش استان یا نماینده ثابت ایشان
- ۶- مدیر آموزش و پرورش شهرستان / منطقه

۱- برابر مصوبه جلسه شماره ۷۸۸ تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱ عنوان آئین نامه به آئین نامه توسعه مشارکت های مردمی به شیوه هیأت امنایی در مدارس تغییر نام یافته است.

- ۷- یک نفر از صاحب نظران آموزشی و فرهنگی به انتخاب اعضاء و ابلاغ مدير كل آموزش و پرورش استان (ترجیحاً از فارغ التحصيلان همان مدرسه)
- ۸- رئیس شورای شهر و رئیس میراث فرهنگی، در صورتی که مدرسه به ثبت میراث فرهنگی رسیده باشد.

وظایف هیأت امنای مدارس ماندگار :

- ۱- بررسی و تصویب برنامه و بودجه سالانه مدرسه در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه به پیشنهاد مدیر مدرسه، از قبیل فعالیت‌های مربوط به بهبود کیفیت برنامه‌های رسمی مدرسه، فعالیت‌های آموزشی و تربیتی، فوق برنامه و مکمل، برگزاری دوره‌های آموزشی مناسب برای کارکنان، امور رفاهی و بهداشتی کارکنان و دانش آموزان مدرسه، خدمات راهنمایی و مشاوره به اولیاء

- ۲- نظارت بر اجرای مصوبات هیات امنای و ارزیابی عملکرد سالانه مدرسه
- ۳- تصمیم‌گیری در مورد به کارگیری نیروی انسانی مازاد بر نیروهای رسمی مدرسه از محل منابع مدرسه با رعایت قوانین و ضوابط مربوط
- ۴- همکاری و تعامل با شورای آموزش و پرورش شهرستان / منطقه جهت جلب و جذب بیشتر مشارکت‌های مردمی
- ۵- پیش‌بینی و تامین منابع مورد نیاز
- ۶- انجام وظایفی که وزارت آموزش و پرورش بر اساس اختیارات قانونی خود به هیات امنای مدرسه یا مدارس واگذار می‌کند.

- ۷- انتخاب نیروی انسانی متناسب با ویژگی‌های این مدارس با رعایت قوانین مربوط و هماهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان
- ۸- تعیین شرایط و نحوه پذیرش دانش‌آموز با هماهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان
- ۹- پیشنهاد فرد واجد شرایط احراز برای مدیریت مدرسه به اداره کل آموزش و پرورش استان
- ۱۰- کیفیت بخشی فعالیت‌های آموزشی تربیتی مدارس مطابق با ضوابط و مقررات مربوط

اختیارات ویژه مدارس ماندگار^۲:

- ۱- به مدارس ماندگار این امکان داده شده است تا با فراهم آوردن شرایط مناسب تحصیلی برای افراد مستعد و خلاق و استفاده بهینه از امکانات و قابلیت‌های موجود از تجارب ارزنده فارغ‌التحصیلان خود بهره‌مند و به

عنوان الگویی مناسب و پیشرفته در زمینه‌های آموزشی و تربیتی به سایر واحدهای آموزشی معرفی شوند.

۲- هیأت امنای این مدارس علاوه بر اختیارات مندرج در آئین‌نامه گسترش مشارکت‌های مردمی در مدارس اختیارات زیر را نیز عهده‌دار می‌باشند.

الف) انتخاب نیروی انسانی متناسب با ویژگی‌های این گونه مدارس با رعایت قوانین مربوط و هماهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان

ب) تعیین شرایط و نحوه پذیرش دانش‌آموز با هماهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان

۳- مدیران این گونه مدارس علاوه بر داشتن شرایط احراز مدیریت مدارس مصوب شورای عالی آموزش و

۲- مصوبه‌ی جلسه شماره ۷۲۵ تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۸ با عنوان چگونگی اداره‌ی مدارس ماندگار

جهت تبدیل به مدارس ماندگار از طریق معاونت ذی‌ربط به کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش پیشنهاد کند. تأییدیه شورای آموزش و پرورش استان به منظور تبدیل مدرسه پیشنهادی به مدرسه ماندگار الزامی می‌باشد.

۲- مدارس که دارای قدمت تاریخی بیش از نیم قرن بوده و پس از سنجش با معیارهای مندرج در فرم‌های الف و ب حداقل ۷۰ امتیاز برای پسران و ۶۰ امتیاز دختران را کسب نمایند (در صورت تصویب در کمیسیون معین) به عنوان مدارس ماندگار انتخاب و بر اساس مصوبه مربوط اداره خواهند شد.

پرورش، باید دارای حداقل مدرک تحصیلی کارشناس ارشد و سابقه مدیریت موفق در سطح منطقه باشند مدیر به پیشنهاد هیات امناء و تایید مدیر کل آموزش و پرورش استان منصوب می‌شود.

۴- این گونه مدارس می‌توانند با رعایت راهنمای برنامه درسی مصوب آموزش و پرورش کتاب و مواد آموزشی و کمک آموزشی مورد نیاز را تولید و پس از تایید سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی نسبت به استفاده از آن در مدرسه اقدام نمایند.

فرآیند انتخاب مدارس ماندگار ۳:

۱- اداره کل آموزش و پرورش استان می‌تواند با درخواست کتبی و همراه با فرم‌های تکمیل شده الف و ب مدارس را که موفق به کسب حداقل امتیاز شده‌اند

۳- مصوبه‌ی جلسه شماره ۳۵۱ ک.م شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ

۱۳۸۴/۵/۱۲

۳- کمیسیون معین، سوابق مدارس را به صورت موردی و با توجه به امتیازهای پیشنهادی اداره کل آموزش و پرورش استان بررسی و اعلام نظر خواهد کرد.

۴- اداره کل آموزش و پرورش استان مکلف است گزارش عملکرد سالانه این مدارس را به منظور انعکاس به کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش به معاونت ذی ربط ارسال کند ادامه فعالیت مدارس ماندگار و برخورداری آنان از امتیازات و امکانات یاد شده منوط به نتایج مثبت ارزیابی فعالیت‌های مدرسه در گزارش عملکرد سالانه خواهد بود.

شاخص‌های انتخاب مدارس ماندگار :

به منظور انتخاب و تایید مدارس پیشنهادی به عنوان مدارس ماندگار، ویژگی‌های ذیل مورد اندازه‌گیری قرار خواهند گرفت، برخی از این ویژگی‌ها بر اساس

شاخص‌های کمی اندازه‌گیری و عددگذاری می‌شوند و برخی دیگر با توصیفی که توسط اداره کل آموزش و پرورش استان از حدود آن شاخص تبیین می‌کند مورد قضاوت قرار می‌گیرد.

- ۱- قدمت و سابقه آموزشی بیش از نیم قرن
- ۲- داشتن اعتبار و پیشینه‌ی درخشان علمی، فرهنگی تاریخی در سطح ملی و بین‌المللی
- ۳- برخورداری واحد آموزشی از امتیازاتی نظیر موسساتی دارای شخصیتی معنوی و شاخص یا سابقه فعالیت چهره‌های برجسته و ممتاز در واحد آموزشی (اداری / تربیتی و)
- ۴- داشتن فارغ‌التحصیلان برجسته علمی، فرهنگی، اجتماعی و...

۵- داشتن فعالیت موفق آموزشی، علمی و فرهنگی در

سال‌های اخیر از قبیل :

✓ موفقیت دانش‌آموختگان این مدارس در مسابقات

عملی و علمی

✓ موفقیت فارغ‌التحصیلان واحد آموزشی در دانشگاه‌ها و

موسسات آموزش عالی

۶- توجه و احترام معنوی مردم منطقه نسبت به مدرسه

۷- داشتن فضای فیزیکی مناسب با توجه به

شاخص‌های آموزش و پرورش

۸- رعایت معماری بومی و محلی و انطباق فضای

فیزیکی مدرسه با شاخص‌های سازمان میراث فرهنگی و

گردشگری

۹- موقعیت مناسب جغرافیایی و امکان توسعه مدرسه با

توجه به موقعیت منطقه

ضرورت‌های مدارس هیأت امنایی^۴

- ✓ سند چشم‌انداز و تأکیدات مقام معظم رهبری مبنی بر ضرورت تغییرات بنیادی در نظام آموزش و پرورش و اینکه هر تغییر از طریق آموزش و پرورش امکان پذیر است.
- ✓ ماده ۱۳ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۱۴۴ قانون برنامه توسعه کشور
- ✓ جلب مشارکت‌های مردمی به خصوص خیرین و تقویت نظام مدیریت مدرسه محور و برنامه محور
- ✓ مردم به مدارس دولتی اعتماد بیشتری دارند و در صورت ارائه خدمات بهتر ترجیح می‌دهند که در این مدارس ثبت نام کنند پاسخ گویی به این اعتماد عمومی موجب تقویت رابطه مردم و نظام آموزشی و در نهایت بهبود رابطه مردم و نظام سیاسی، اجتماعی فرهنگی کلان کشور خواهد بود این موضوع برای

نظام بسیار استراتژیک است.

- ✓ مدارس هیأت امنایی الگویی در جهت آموزش و پرورش نیمه متمرکز می‌باشند.
- ✓ بار عظیمی از بودجه‌ای را که دولت باید متحمل شود با مشارکت‌های مردمی تأمین می‌شود.
- ✓ نظام فوق برنامه در این مدارس باعث کیفیت بخشی امور آموزشی و تربیتی گردیده است.
- ✓ با تأسیس و توسعه‌ی این مدارس بسیاری از کمبودها و خلاءهایی را که نظام رسمی توان رفع آن را ندارد مرتفع می‌سازد. (کتابخانه - سایت کامپیوتر - خدمات فرهنگی - امام جماعت - آموزش‌های مهارتی -

۴- در درج مطالب، از دیدگاهها و نظرات برخی مدیران مدارس هیأت امنایی شهر تهران در همایش خانه معلم منطقه ۳ سال ۱۳۹۰ استفاده شده است.

فناوری جدید در IT - هوشمندسازی - دبیران
(متخصص)

✓ بستر ارائه‌ی خدمات راهنمایی و مشاوره و خدمات آموزشی ویژه از قبیل برگزاری آزمون‌ها و... در این مدارس فراهم‌تر است

✓ این گونه مدارس با بسترسازی و استفاده از همه ظرفیت‌های خود از حضور دانش‌آموزان در مراکز غیر مجاز و... که نماد تهاجم فرهنگی می‌باشند جلوگیری به عمل می‌آورد.

✓ ثبت نام اکثریت فرهنگیان در مدارس هیأت امنایی بیانگر پایگاه اعتماد عمده مردم به این مدارس و ارائه خدمات ویژه به فرهنگیان می‌باشد.

✓ مدیریت در مدرسه هیأت امنایی مدیریت متمرکز و صرفاً با رویکرد از بالا به پایین نیست، بلکه موفقیت

مستلزم فرآیندی است که مدیر بایستی برابر هیأت امناء، اولیاء و برنامه‌های مصوب پاسخگو باشد.

✓ حمایت و انتظارات از سیستم مدارس هیأت امنایی موجب می‌شود رویکرد مدیریت آموزشی و تربیتی جایگزین مدیریت کارپردازی شود.

✓ هیأت امناء تسهیل‌گر سیستم نظارتی آموزش و پرورش می‌باشد و به نوعی بار نظارت را از سیستم متمرکز کمتر می‌کند نظارت اولیاء متوازن ایجاد می‌نمایند که منجر به سیستم خود کنترلی و نظارت همه جانبه می‌شود.

✓ این مدارس می‌توانند زمینه جذب، حفظ و نگهداشت دانش‌آموزان مستعد و نخبه را فراهم نمایند.

✓ این گونه مدارس زمینه همکاری افراد برجسته و شاخص علمی را فراهم می‌کنند.

- ✓ از امکانات این مدارس از قبیل منابع انسانی، فضا و تجهیزات و... می‌توان در سایر مدارس استفاده کرد.
- ✓ این مدارس می‌توانند زمینه تربیت نیروی انسانی متعهد و متخصص و زمینه جذب فارغ‌التحصیلان خود را جهت خدمت بیشتر فراهم نمایند.
- ✓ در این مدارس از ظرفیت معلمان و دانش‌آموزان درست استفاده می‌شود.
- ✓ با توسعه کمی و کیفی این مدارس زمینه برای کنترل کلاس‌ها و تدریس خصوصی فراهم و با تشکیل کلاس‌های مکمل، تکمیلی و فوق برنامه همه چیز تحت نظارت فضای رسمی مدرسه قرار می‌گیرد.
- ✓ مدارس هیأت امنایی در بهبود منزلت و معیشت معلمان نقش به‌سزایی دارند.
- ✓ مدارس هیأت امنایی جلوه‌ای از کارآفرینی است و عموماً افراد با شوق و انگیزه‌ی بیشتری در آن مشغول به خدمت می‌باشند.

- ✓ مدارس هیأت امنایی سیستمی است برای تمرین مشارکت مردم و یک الگوی مناسبی است برای مشارکت واقعی.
- ✓ مدارس هیأت امنایی پتانسیل‌های خفته را بیدار و ظرفیت‌های مردمی را آزاد و شکوفا می‌سازد.
- ✓ هیأت امناء در این مدارس تسهیل‌گر و منطقی‌کننده‌ی انبوه خواسته‌ها و انتظارات اولیاء از مدرسه می‌باشند.

تغییر کاربری مدرسه فوق صرفاً با تصویب شورای عالی آموزش و پرورش ممکن خواهد بود.

محمدیان

دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش و رئیس کمیسیون معین

جایگاه قانونی دبیرستان ماندگار البرز

جمهوری اسلامی ایران

دبیرخانه شورای آموزش و پرورش

شماره: ۱۲۰/۲۵۰۴/۹

تاریخ: ۱۳۸۶/۴/۲

به استناد رای صادره در هفتصد و بیست و پنجمین (۷۲۵) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۸ دبیرستان البرز واقع در منطقه شش شهر تهران - استان تهران به دلیل قدمت تاریخی و سوابق درخشان علمی، آموزشی و فرهنگی در چهارصد و یازدهمین (۴۱۱) جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش تاریخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۶ به عنوان **مدرسه ماندگار** شناخته شد.

این مدرسه از سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ با رعایت مصوبه جگونگه، اداره مدارس، ماندگار به فعالیت خود ادامه خواهد داد.

